

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 31. velikega travna 1911.

Št. 26.

Schumyjev shod v Železni Kapli.

V ponedeljek, 22. majnika, je prišel volilni skrivač Schumy v Železno Kaplo na volilni shod, o katerem od slovenske stranke živa duša prej kaj ni slišala. Slišali so šele slučajno v nedeljo zvečer, za gotovo pa izvedeli šele v ponedeljek zjutraj, ko se je pripeljal Schumy. Schumy že ve, zakaj da se pred poštenimi slovenskimi volilci tako skriva. Boji se, da bi kdo nevednežem dokazal grde Schumyjeve laži na teh shodih. Vse, kar je »Mir« o njem pisal, mož — taji.

Koga je vabil na shod v Železni Kapli kandidat »agrarec«, kakor farba ljudi? Ob kakih desetih so začeli skupaj prihajati v gostilno Korla Domnika nekateri nemškutarji iz trga, katere je zbral skupaj trški občinski sluga; prišli so tudi nekateri trški obrtniki, a tudi precej kmetov, zlasti iz drugih župnij je šlo doli, ker ste prišli procesiji iz Rebrce in Obirskega. Zato so se tudi slovenski Kapelčani zbrali, da gredo poslušat krivega preroka, ki nosi med na ustih, v srcu pa strup!

Ko so nasprotniki videli, da prihaja na shod vedno več in več slovenskih kmetov, so brž otvorili shod, izvolili predsednikom faliranega barona Baillon iz Kaple.

Schumy govori sladko.

Schumy je razvijal svoj gospodarski program in pravil, zakaj da bi se on potegoval v državnem zboru, če bi bil izvoljen. Glavne točke njegovega programa so bile: Gospodarstvo in živinoreje je treba povzdigniti, odpomagati pomanjkanju poslov, znižati vsaj nekatere davke, naložiti jih kapitalistom, izvesti socialno zavarovanje, povzdigniti kmetijske šole, ljudske šole preustrojiti na korist kmetu. Schumy je pa pri tem zamolčal, da je ta gospodarski program program slovenske stranke, ne pa nemško-nacionalne. Lišpal se je torej s pavovim perjem, da bi preslepil kmete. Seveda tudi ni povedal, da se je za vse to potegoval že pred Schumyjem v državnem zboru poslanec Grafenauer, ki je bil tudi eden izmed najboljših delavcev v odseku za socialno delovanje. Hvalil je nemškega nacionalca dr. Steinwenderja, da se je potegoval za preustroj ljudskih šol na korist kmeta, zamolčal je pa, da je ravno posl. Grafenauer že celih 13 let prej trobil in trobil počasnomislečim nemškim nacionalcem, da je treba šole izpremeniti na korist kmeta. In šele čez 13 let je o tem prepričal Steinwenderja. Povedal pa Schumy tudi ni, da je ta za kmeta dober Steinwenderjev predlog takorekoč že padel v vodo, ker ga ne marajo nemško-nacionalni učitelji; tem namreč se mora nemško-nacionalna stranka, ki kandidira Schumyja, podvreči, drugače izgubi svoje najboljšie agitatorje. Ko bi bil Schumy odkrit človek, bi bil moral povedati: »Jaz sem kandidat nemško-nacionalne stranke in na njen program kandidiram.« Saj vsak kandidat mora kandidirati na program svoje stranke. To ve vendar ves svet. Toda z nemško-nacionalnim programom bi Schumy ne ujel nobenega slovenskega kmeta.

Hvalil se je tudi, da je veliko podpor dosegel. (Medklic: Nismo nič čutili.) Najbolj zanimivo je pa iz Schumyjevega programa, da pravi, da hoče povzdigniti kmetijske šole. Za počt! Kako Schumy to razume, je dejansko to pokazal! Njemu izročeno zimsko

kmetijsko šolo v Velikovecu je tako povzdignil, da se celo po izreku nemško-nacionalnega deželnega poslanca dr. Waldnerja v deželni zbornici v četrti seji leta 1910. za to šolo noben učenec ni zglasil.

Schumy se hlini.

Schumy je tudi pravil, da kdor njega in njegovo hišo (menda je menil družino) pozna, ve, da je verna, da on sam ve, da je vera potrebna. Medklic: »Kaj pa stranka, h kateri pripadate?« Schumy: »Tudi ni proti veri.« Medklic: »Pa je proti katoliški veri in bom to tudi dokazal.« Poudarjal je, da je za narodnostni mir, hvalil Andreja Einspielerja, da je bilo takrat bolje, ko še ni bilo privandranih hujskačev iz Kranjskega in Štajerskega, in da je on za mir z nemškimi sosedi.

Je li še večja hinavščina mogoča, kakor jo uganja Schumy? Ali niso ravno nemški nacionalci tisti, ki zoper Slovence hujskajo? Ali smo n. pr. Slovenci kdaj delali protestna zborovanja in hujskali, če se vršijo za Nemce nemške obravnave pred sodiščem, kakor delajo to nemški nacionalci proti slovensčini na sodišču itd.? In Andreja Einspielerja je hvalil, zato ker ne živi več, da bi s tem udaril tiste, ki stopajo za Einspielerjevimi stopinjami.

Schumyjeve laži o Grafenauerju.

Konečno je omenil, da Grafenauer ni dosegel tega, kar je pred štirimi leti obljuboval, in hvalil sebe, da bi bil boljši. Schumyja vprašamo le, naj nam pove tistega nemško-nacionalnega poslanca, ki je vse dosegel, kar je obljuboval. Sicer pa je tako govorjenje od Schumyja grdo sumničenje in zavijanje.

Grafenauer ni nikdar rekel, da bo vse to, kar je ljudem v svojem programu navedel, tudi dosegel; tega noben pošten kandidat ne bo rekel, ker tega en sam poslanec ne more reči. Grafenauer je svojim volilcem le to povedal, za kaj da se bo on s svojim glasom izmed 516 poslancev potegoval. Večina v državnem zboru pa potem odloči, ali se to zgodi, kar posamezen poslanec zahteva, ali pa se ne zgodi. Večine pa niso imeli v državnem zboru slovenski poslanci in tudi ne Slovanska Unija, ampak vladne stranke, h kateri so v prvi vrsti pripadali nemški nacionalci, torej Schumyjevi tovariši. Ti so imeli večino, zakaj pa niso potem izvedli tega, kar zdaj njihov pristaš obljubuje po shodih in farba ljudi.

Če pa je Schumy morda mnenja, da se pravi svoj program razvijati toliko kakor volilec obljubiti, da bo kandidat ta svoj program tudi izvršil, potem torej on obljublja po shodih, da bo ves »svoj« gospodarski program izvršil. Če tako misli, potem mu rečemo, da je največji farbar in ljudski slepar! Če hoče k temu še več komentarja, mu radi ustrezemo!

Kljub temu, da je tako lažnivo govoril o Grafenauerju, je proti koncu svojega dolgovoznega govora rekel, da o Grafenauerju noče govoriti, ker ni navzoč. (Klic: Pa tedaj pridite, ko bo on prišel!) Po njegovem govoru ni bilo nobenega pritrjevanja in ploskanja!

Slovenski mladenič proti Schumyju.

Prvi se je potem oglasil proti Schumyju vrlji slovenski mladenič Vincenc Pečnik. Ta je izrekel nasproti Schumyju svoje začudenje, zakaj da se ne upa Schumy razglasiti svojega shoda, tako da so komaj zvedeli zanj. Ali se boji? Vpraša ga, zakaj v Kapli

tega ni povedal, da so Slovence zapirali v Celovec, ko so zahtevali vozne listke po slovensko?

Gosp. Žel obračuna s Schumyjem.

K besedi se zgleda gosp. kaplan Žel, ki izvaja sledeče: V volilnem boju se je prišel k nam ponujat kandidat Schumy, in tega kandidata si je treba natančneje ogledati. Govoril je sladko, pravil lepe besede in govoril o rečeh, za katere so se že dosedaj naši slovenski poslanci vedno vojskovali, in tudi naš vrlji Grafenauer, kakor n. pr. zlasti za socialno zavarovanje. Da pa je Schumy dolžan skrbeti za povzdigo gospodarstva, živinoreje, je itak njegova dolžnost. Saj je zato nastavljen (in seveda zato tudi mastno plačan), in je postal potovalni učitelj po milosti Slovencev! Sicer pa za kapelski okraj nič ni storil. Na zadnjem njegovem shodu v Železni Kapli se je zbralo komaj toliko ljudi, da se je mogel shod vršiti. To pa zato, ker so v odboru ljudje, ki jih naši kmetje ne marajo, ker vejo, da jim je prva stvar le politika in da jim služi njihovo društvo le kot političen lim za slovenske kmete. (Ker Schumy dela politiko, za to slovenski kmetje njegovemu gospodarskemu delovanju ne zaupajo! Prihaja med nje z gospodarskim jezikom, pa s političnim namenom! Ured.) Gosp. govornik je tudi obširno govoril glede šole v Železni Kapli in naglašal, da so ravno današnje šole tudi en vzrok pomanjkanju poslov. Kandidat je le mimogrede omenil, da je veren, za nas je pa to premalo. Naš poslanec mora biti tak mož, da se bo povsod za verske in narodne svetinje tudi potegoval. Schumy pripada stranki, ki deluje proti veri, k tisti stranki, ki zdaj kandidira n. pr. dr. Angererja; spominja na Angererjevo »portugalsko govornico« v deželnem zboru, o njegovem pridigovanju, da je človek — beštija (divja zver brez duše), da strastno agitira po shodih za »los von Rom«.

In Schumyja smo videli vedno ob strani naših verskih in narodnih nasprotnikov. Naš mož je Grafenauer! Govornik je govoril med živahnim pritrjevanjem kmetov.

Kako se je Schumy slabo pral.

Schumy se je hotel izmuzniti, češ da je Angerer prenapet v verskem in narodnem oziru. Potemtakem Schumy odobrava protiversko in protislovensko hujskanje Angererjevo, ker dela torej Angerer prav, da je le samo — prenapet! O Schumy, tu pa Vam je zdrknila v naglici beseda, ki jo sedaj gotovo obžalujete; seveda, česar je srce polno, to gre pri ustih vun!

Rekel je tudi, da je vera stvar duhovnikov in da s tem, da duhovniki svarijo ljudstvo pred protiverskimi poslanci in se potegujejo za šole s slovenskim učnim jezikom, sleparijo ljudstvo. Za to nesramno sumničenje je g. Žel Schumyju tako krepko odgovoril je, da je Schumy kar obledel! Rekel je tudi, da še ne ve, h kateri stranki da bo pristopil. (Saj vendar k nemškim nacionalcem, ki so Vas postavili za kandidata; k »Slovenskemu klubu« gotovo ne bi pristopili, ker ne kandidirate na slovenski program. Najboljše pa bo tako, da Vas volilci rešijo te velike skrbi in Vas ne volijo! Ured.)

Schumy je opravičeval nemške nacionalce, da bojo Grafenauerja prihodnjič že pustili v odseke. Trdil je, da je Celovec nemško mesto, čeravno je višja oblast izjavila, da je Celovec dvojezično mesto!

Pogrel je Dobernikovo ausknajfarsko laž, da je rajni Miklavič uprizoril na celovškem kolodvoru kraval in škandal in da je bil le zategadelj zaprt. Ja, ja, to so si izmislili le nemški nacionalci, ker jih je bilo sram njihovega barbarskega početja, ki se ga na Dunaju niso upali zagovarjati. Tak protokol, da je Miklavič kravaliral, je bil seveda sestavljen na celovškem — magistratu in ga ni podpisal g. Miklavič, ampak tisti, ki so dobili od Metnitza ukaz, da morajo Slovence zapreti, če bojo ti na celovškem kolodvoru zahtevali vozni listek slovensko.

In takega grdega nemškutarja koroški zavedni slovenski kmetje nikdar ne bojo volili!

Naš kandidat je Franc Grafenauer!

Nemški nacionalci in nemška „centralkasa“.

Da bodo nemški nacionalci pri volitvah strastno izrabili žalostni dogodek, ki se je pripetil centralkasi v Celovcu, smo si lahko popred mislili. Omenjena nezgoda bi bila nemško krščansko socijalno stranko v deželi lahko za 30 let popolnoma uničila, — ko bi bili nemški nacionalci manj strastni in malo bolj pametni. A stvar je prišla drugače, obnašanje nemških nacionalcev pri tej katastrofi je bilo tako, da je vse nemško kmečko ljudstvo po deželi, ki je o tem počeno, kar ogorčeno, kajti pri tej priložnosti so se pokazali nemški nacionalci, kakšni so: Da bi uničili duhovnike in versko prepričanje, so bili pripravljeni **uničiti 5000 nemških posestnikov v deželi!** Našo slovensko stranko, ki s centralkaso nima nič opraviti, bi ta zadeva prav nič ne brigala, ako bi nemškutarji, zlasti potovalni učitelj Šumi ne hujskali tudi med Slovenci s to — nemško zadevo. Zato nekaj pojasnila!

Krščansko socijalna stranka je o teh dogodkih dala volilcem kratko pojasnilo, kateremu zdaj Nemci strastno odgovarjajo.

Kako so nemški nacionalci kmetom pomagali?

1. Voditelj nemškonarodne stranke, dr. Artur Lemež, ki zdaj prodaja svojo modrost in laži s Šumijem tudi po slovenskem volilnem okraju, je izjavil v deželnem zboru: »Ta stvar (centralkasa) se mora preganjati do zadnje svoje korenine,« to se pravi, vsaj mi te besede tako razumemo, da se mora zdaj zatreti in podreti vse, kar je v zvezi s centralkaso, torej tudi vse nemške posojilnice, ki niso v liberalni zvezi, četudi bi se moralo na dražbi prodati na tisoče kmečkih domov!

Kakor v posojilnici niso posojilnica odborniki, marveč posojilnica so vsi tisti, ki imajo kaj izposojeno, tako centralkasa nista bila Weiß in Kayser, marveč vse nemške krščanske posojilnice in konečno tistih 5000 posestnikov, ki so pri teh posojilnicah. Da se kaznujejo krivci, vsak odobruje, a da kdo zahteva: uničimo kaso in posojilnice, to se ne da več opravičevati.

2. Ko je prišla nesreča in so vložniki vsi hoteli pri nemških posojilnicah dvigniti vloge, so morale posojilnice najprej zahtevati od svojih dolžnikov, da vračajo posojila. V deželi imamo veliko število nemško-liberalnih posojilnic, ki dobe denarja, ako ga potrebujejo, na posodo od dežele. Dolžniki so morali denar nekje iskati in so hodili k liberalnim posojilnicam. Tedaj je izdal kmečki prijatelj milijonar dr. Lemež na občnem zboru liberalne združne zveze komando: »Ljudje, ki hočejo zdaj k nam pristopiti (ki pridejo prositi posojila), se morajo zavračati na vsak način!« To se pravi podomače: Če kateri tistih revežev, ki bodo nujno potrebovali denarja, pride k liberalni posojilnici, vrzite ga ven, ne dajte mu posojila! Vemo, da imajo liberalni posestniki, ki so pri liberalnih posojilnicah, več sočutja. Saj kmet je kmet in ve, kako je hudo, če imaš nujnih plačil, a nimaš denarja! Milijonar Lemež pa tega v življenju nikoli ni okusil. Porodil se je kot sin milijonarja in zdaj ga vodita menda le še sovraštvo zoper Slovence in morebiti še večje sovraštvo zoper »klerikalce« sploh!

3. Tisti dr. Lemež je dejal v deželnem zboru dne 27. septembra: »Največja za-

sluga nemškonarodnih časnikov je, da so brezobzirno nastopili in niso mirovali, dokler ni bil razkrit ves škandal.«

Najprej moramo pač pribiti, da o cellem »škandalu« nemško-narodni časniki niso poročali: O Zupanu in vložnih knjižicah Zupanove banke molče kakor grob! Res pa je, da so brezobzirno nastopili. Nikdo ni zahteval in pričakoval, da se naj jemljejo kaki oziri na glavne krivce. Centralkasa imela je svoje upnike — posojilnice! Brezobzirno nastopanje proti centrali je bilo brezobzirno nastopanje proti posojilnicam, pa je bilo brezobzirno proti kmetom! In tega se je Lemež v deželnem zboru še hvalil! Centralkaso lahko primerjamo velikemu posestniku, ki ima veliko dolgov. Ponesrečila se mu je velika špekulacija in izgubljen je! Ali ta človek ima družino — in ima upnike, ki so mu izročili svoj denar. Zdaj pride sovražnik in kriči v ves svet: Vse je izgubljeno, zaprite ga, prodajte mu takoj, če mogoče danes, vse! Kaj pa se bo zgodilo? Izgubili bodo vsi! Če se pa posestvo polagoma in pri priložnosti proda, če se gospodarstvo vodi še pametno naprej, je mogoče rešiti še večji del premoženja! V takem slučaju nastopanje proti centralkasi ni bilo le brezobzirno, marveč velika krivica in ne vemo, ali bi naših časnikov ne konfiskoval državni pravdnik, če bi Slovenci kdaj tako nastopali proti kakemu nemško-narodnemu kreditnemu zavodu! Da, čudimo se, da je državni pravdnik pripustil nepopisno ostudno gonjo proti centralkasi! Še bolj se pa čudimo, da se nemško-narodni gospodje tega junaštva zdaj hvalijo!

4. A to še ni vse! Nemško-narodni poslanec za Ziljsko dolino, prof. dr. Waldner, je dejal pri občnem zboru nemškonarodne združne zveze: »Pravica in pamet kričita, da se konstatuje status cridae in se ne čaka do 5. novembra.«

Status cridae je položaj, v katerem se po sodišču vzame lastniku oblast nad premoženjem in se oskrbovanje izroči sodniškemu oskrbniku. To se zgodi v slučaju, da je kako podjetje popolnoma izgubljeno, da od nikoder ni pomoči in da je treba ostanke premoženja najprej ko mogoče med upnike primerno razdeliti. Tak položaj se imenuje tudi konkurz. Ko je prof. Waldner stavil to zahtevo, vedelo se je, da bo dne 5. novembra konferenca avstrijskih škofov, vedelo se je, da so škofje pripravljeni, po močeh priskočiti in pomagati. To se je vedelo, a tedaj še noben človek ni vedel, kaj se bo dobilo iz posestev, na katere je bila centralkasa vknjižena, ni se vedelo, koliko je centralkasa dolžna, ni se še vedelo, ali se bo iz Zupanove banke dobil denar, ki je bil zapisan na vložnih knjižicah? Vse to se ni vedelo! Vedelo se je, da je tu grozna nevarnost. Centralkasa ni imela denarja, a imela je tirjatve in vknjižbe, vedelo se je, da bodo škofje pomagali, a nemški liberalci so kričali, da se ne sme čakati, da se mora otvoriti konkurz, da se mora oskrbovanje ostalega premoženja izročiti nemško-narodnemu advokatu v Celovcu. Tako so mislili, ubijemo centralkaso popolnoma, ubijemo krščansko stranko!

5. Pri omenjenem zborovanju je tudi dr. Lemež povedal: »Zahtevati moramo, da se od deželne (liberalne) zveze ne en vinar ne sme porahiti za sanacijo centralne kase.«

Saj tudi nikdo ni pričakoval in ni prosil, da liberalci pomagajo. Mi že poprej dobro vemo, da imajo oni za splošno korist le tam nekaj smisla, kjer ta splošna korist služi njihovi stranki. Vrhunec drznosti in nesramnosti pa je, če nemško-narodna stranka in njeni listi zdaj svetu še lažejo: »Mi smo zahtevali, da kmetje ne smejo trpeti škode.« Kdaj je nemško-narodna stranka zahtevala od vlade pomoči za kmete, ki bi bili lahko po tej nezgodi prišli v največjo nesrečo? Nikdar! Katerega škofa ali zasebnika bogatina je nemško-narodna stranka nagovarjala, naj pomaga? Nobenega! Kaj so gospodje dali iz deželnega premoženja? Ne vinarja! Kaj je storila deželna združna zveza? Niti ganila se ni in niti besede ni zinila! Nemško-narodna

gospoda se je nesramno krohotala ob polomu, zdaj pa pravi, da je ona obvarovala kmete škode! Nekaj pa so ti ljudje res hoteli storiti: Ko je bila sanacija že v tiru, je bilo upati, da se vse zopet poravnava, zahtevali, da se denar, ki se bo zbral, izroči liberalcem, nemško-narodnemu deželnemu odboru, ali kamorkoli že, le klerikalcem ne! Kerikalci naj denar zbirajo, naj se pehajo iščejo pomoči, liberalcem pa bi se potem našla priložnost, da bi se kazali kmetom kot pomočniki. Liberalci so s tem namenom prišli na Dunaj, tam pa so ljudje nekaj modrejši kakor v Celovcu. Merodajna oseba na Dunaju je namreč začudeno vprašala: »Ali je na Koroškem še več takih oslov?«

Sploh pa moramo v zadevi centralkas vedno naglašati, da nesreče nista kriva nemška duhovnika Weiß in Kayser, marveč v prvi vrsti izvedenci, ki so jima cenili vrednost rudokopa; le-ti izvedenci so bili razni nemški uradniki! Potem se mora naglašati, da Weiß in Kayser nista bila sama, da je poleg nju stal celovški nemško-narodni župan. Konstatirati se mora, da je posojilo, dano rudokopu Sonnberg, zapisano v knjigah Zupanovih, ne v knjigah centralkase; v knjigah centralkase je zapisana vloga pri Zupanu in tista vloga je zapisana tudi pri Zupanu. Človek bi mislil, da v tem slučaju izgubi Zupan, ne pa centralkasa. Zupan je med tem umrl, Weiß odšel na tuje, zdaj se pa zatrjuje nekaj, kar popolnoma nasprotuje knjigam, vzelo se je premoženje centralkase in sodnija je le rekla: »Boljša bi bilo, da bi Zupan tega ne bil storil.«

V teh razmerah nemški narodovci nimajo nobenega povoda, napadati duhovnike in jim očitati polom. Kayser in Weiß sta prišla med svet, kakor otrok z očetovim denarjem na semenj. Tuji prijatelji so jim vse pobrali in zdaj kriči ves svet, da se naj zapre in kaznuje te otroke. Ako otrok pribere denarja jokaje domov, je seve oče tudi sam kriv izgube, zakaj pa je denar dal otroku. Tako so tudi krščanski Nemci sami nesreče krivi zakaj so toliko zaupali Weißu in Kayserju. Dosti se jih je svarilo, a preveč so zaupali, to preveliko zaupanje pa ni toliko hudobija, kakor je hudobija tistih, ki so morali stvar boljše spoznati, pa so dobičkaželjni povzročili pogubo s svojimi cenitvami.

Volilno gibanje.

Gorenče. Na volilnem shodu v Gorenčah je za g. dr. Jesenkom govoril gospod Čarf sledeče:

Gospodarstvo nemških nacionalcev.

Nemški liberalci so bili dosedaj gospodarji v deželi in državi, pa niso prav ničesar storili za povzdigo kmetijstva in delavstva. Delali so le dolgove, ki jih mora plačevati kmet. Ni čuda, da ima država vsak dan skoro poldrugi milijon plačati samo obresti od dolgov, ko vendar v vladajoči nemško liberalni stranki nahajamo tako čudne prikazni. Če morajo trije gnati enega medveda je eden od teh »direktorjev eden »fervalter« in tretji šele medveda v resnici žene. Pri takih razmerah parlament ni mogel več delovati in le dobro je, da je razpuščen, bomo volilci sedaj vsaj lahko obračunali z našimi zastopniki v parlamentu, ki teh razmer niso samo trpeli, ampak so jih celo podpirali. Obračunali bodo te volilci tudi lahko z »lažiagrarci«, ki so Vam pri zadnjih volitvah vse mogoče obljubljali, ki pa se toliko jeze nad tem, če kmet kak rep iz svojega hleva malo dražje proda kakor pred 10 ali celo 20 leti, ko si kupil skoro pet krav za en groš.

Dober nauk za Plešivčnikovega Franceja.

Plešivčnikovemu Franceju pravi govornik, da je pisal pošten nemški učenjak besede: »Kdor svoj materin jezik zataji in se ga sramuje, je v mojih očeh lump.« Francej prika in pravi: »To je pa res.« Le, ko je gospod Čarf naprej izvajal, da Nemci takih slovenskih izdajic ne spoštujejo in da se jih sramujejo, je Francej ugovarjal, češ, da to ni res. Franceja je namreč sram postalo, da je sam sebe tako ostro obsodil. Govornik še omenja, da se je Šumiju v Svincu reklo, da je slovenski renegat in da vsled tega ne dobi tam niti 3 glasov, govori nato o francoskih razmerah ter pozivlje

slednjič kmete, naj si sami pomagajo na ta način, da si izvolijo poslanca iz svojih vrst, ki bo za nje tudi kaj storil in ne samo obljubljal, kakor to dela Nagele.

Nato dobi besedo gospod dr. Rožič, ki izvaja sledeče:

Ponujajo se Vam trije kandidati za državni zbor. Vsi trije bi bili radi izvoljeni, vsak ima svoj program. Ker se mi zdi, da si niste čisto na jasnem ravno v tem, na kakšnem programu kandidira naš kandidat Jurij Rutar, zato Vam prav na kratko razložim program naše Slovenske Ljudske Stranke, kajti program »Vseslovenske Ljudske Stranke« je obenem tudi program našega kandidata Jurija Rutarja.

V prvi vrsti moram poudarjati, da je prva točka našega programa gospodarska povzdiga kmečkega stanu na podlagi slovenskega jezika in krščanske vere. Naš program se glasi: Kmet je prvi, najmočnejši steber države, zato naj vlada kmečki stan tudi kot tak vpoštevava. Mi smo za to, da kmet, ki dela od zore do mraka tudi pošteno živi, da mu ni treba stradati. In kako naj se to doseže, da se bo blagostanje našega kmeta izboljšalo?

Naš gospodarski program zahteva zato pred vsem, da se pouk v ljudskih šolah prenaredi. Pouk v ljudskih šolah naj se tako goji, da bo naša mladina naši otroci, ko iz šole izostanejo imeli veselje do kmečkega stanu, da bodo znali ceniti kmečki stan ter imeli veselje do kmečkega dela in do domače zemlje. Treba je, da se po možnosti že v šoli učijo, kako vrednost ima na primer dobra sadjereja, kako važno je sadje za kmeta v gospodarskem oziru; koliko vrednost ima suho sadje, kako naj se gojijo drevesnice. Vse to bi se moralo v malem slogu in obsegu učiti že v ljudskih šolah, vsaj zadnji dve leti, ko se fant ali deklica začne že bolj brigati za vsakdanje gospodarstvo, kajti vsak fant vsako deklica ne more po dokončani ljudski šoli obiskovati še kako višjo ali nižjo kmetijsko ali pa gospodarsko šolo. Zato pa je treba, da si deček, deklica pridobi potrebnega znanja tam, kjer si ga lahko pridobi, to je v zadnjih letih v ljudski šoli. In kakor sem omenil eno vrsto kmečkega gospodarstva, tako naj bi se po možnosti že v ljudski šoli oziralo na vse panoge kmetijstva. Omenim samo nekatere reči: razlaga umetnih gnojil, potreba umetnih gnojil, živinoreja; mlekarstvo, perutninarstvo; čebeloreja itd. Vse to naj bi se pokazalo učencem v zadnjih dveh letih na praktičnih, vporabljenih izgledeh v šoli — in zunaj šole nalašč zato pripravljene kmetijsko-šolskem vrtu. Z eno besedo: naše ljudske šole po deželi naj bi se preuredile v dva oddelka: v teoretične, to je za prve dve ali tri leta, ko se uče brati, pisati in računati, potem pa v praktične ali kmetijsko nadaljevalne šole, ko bi se mladina učila vsakdanjega gospodarstva. Stare ponavljavne ljudske šole niso za nič. Te se morajo odpraviti. Mladina si samo čas trati, navaja se k brezdelju in staršem prav nič ne koristi. Seveda bi se na deklice moralo še posebej ozirati tudi že v ljudski šoli, da bi se one tudi primerno svojemu bodočemu poklicu izobrazile v šivanju, likanju, kuhanju, pletenju in v gospodarstvu pri hiši.

Govornik razlaga velik pomen gospodinj-skih šol in tečajev za kmetijska dekleta, omenja važnost kmetijskih tečajev za fante. Dežela bi morala skrbeti, da se ustanove kmetijske šole — tudi za Slovence. Toda žalostno je, ko se vsepovsod vidi sovražno nasprotje deželne odbora proti slovenskemu delu prebivalstva v deželi, ko imajo nemški nacionalni deželni očetje roka, srce in denar samo za **nemškega** kmeta, slovenskemu pa ne privoščijo nič. Najmanj eno kmetijsko šolo s slovenskim učnim jezikom bi dežela morala ustanoviti za Slovence. Nobe ne gospodinj-ske šole za dekleta, nobenega kmetijskega tečaja in pouka za fante, vse le za Nemce in samo za Nemce. Naš program pa pravi: Deželni odbor, če hočeš pravič-nost in modro gospodariti, moraš za vse pre-tudi enako skrbeti, kajti vsi prebivalci različne enako plačujemo deželne davke in različne naklade in doklade. Dežela bi lahko ustanovila za Slovence kako vrborejsko-pletarsko šolo, kjer bi se mladina učila pletiti košarice in drugih pletenih izdelkov.

Mladina bi se navadila, ko odraste šoli, da ostane doma, da dela doma, skrbi za dom. Omejilo bi se na ta način izseljevanje v tuje industrijne kraje, domača obrt in industrija bi se povzdignila, denar in ljudje bi ostali v domači deželi. Koliko denarja bi na ta način prišlo v deželo, kako bi rastlo in se množilo prebivalstvo in z njim tudi blagostanje in zadovoljnost. Tako pa je ljudstvo zapuščeno, mladina ne ve, kam bi se dejala, ko malo odraste, ne zna ničesar — in kaj preostaja takemu človeku — kakor da gre s trebuchom za kruhom po svetu — Bog ve kam. Koliko bi se lahko naredilo za mlada dekleta, če bi se zanje ustanovila čipkarska šola, posebno v manjših, industrijalnih krajih, kjer je dosti otrok, a malo primerne dela, kajti delavec manjši uradnik pa tudi kmet — ne more dati vseh otrok v šolo, pa tudi ne vseh doma obdržati. — In tako je na izbero takih priložnosti in dovolj pogojev v bogati, naravno obdarjeni deželi, da bi se povzdignilo ne samo kmetijstvo, ampak tudi domača obrt. — Govornik je nadrobno našteval razne stroke v kmetijskem gospodarstvu, kjer bi se dalo mnogo zaslužiti, ako bi znala in hotela država in dežela ljudstvo navajati in vzgojevati k umnemu gospodarstvu. Toda naši deželni očetje in državni ministri imajo malo smisla za take reči. Zato pa hira gospodarstvo v deželi, gospodarstvo v državi, kmečki stan propada in nezadovoljnost ljudstva se čimdalje bolj širi, ker država in dežela ne zna dati ljudem dela in z delom kruha. Posebno koroški deželni odborniki imajo malo srca za slovenskega kmeta. Koroški deželni odbor je pristranski, ne dela tako, kakor bi bilo od deželne uprave pričakovati. Mi Slovenci najodločneje zahtevamo slovenskih gospodarskih, kmetijskih, obrtnih, meščanskih in trgovskih šol, a dežela nima za nas nič. To je vnebovpijoča krivica, ki se nam godi — in na ta način nas gospodarsko in narodno zatirajo, ker zavirajo svobodni razvoj našega ljudstva. Mi pa hočemo doseči, da se tudi Nemcem odpro oči, da se tudi oni spreobrnejo ter nam kaj privošči-jo. In kakor velja to za koroško deželno vlado in deželni odbor, tako velja vse to tudi za dunajsko centralno vlado, kajti tudi cesarski Dunaj je že čisto pozabil, da Slovenci na Koroškem še živimo!

Ljudstvu treba poduka, izobrazbe in priložnosti do dela, potem si gotovo razvije svoje moči, svoje talente v velik kapital, ki je v korist celoti. Govornik navaja razne slučaje, v katerih bi se kmetijsko gospodarstvo in obrt na deželi visoko razvila in povzdignila. Seveda je zato treba dobre volje in pravičnosti. Navaja, kako nasprotno grofi in baroni zatirajo kmetijski stan. Kjer in kadar ga morejo, ga pritisnejo k tlom. Tako dela tudi Vaš sedaj cvetoč in dišeč Nag(e)leček, ki hodi ves duhteč polnih obljub in sladkosti do Vas volilcev, ko bo pa izvoljen, bo njegova ljubezen do Vas minula in odpadla, kakor odpade pomladansko »Nagelno« cvetje. Odpade, se posuši — ga ni — tako tudi Nageletove skrbi za Vas volilce nikjer ne bo. On bo lepo komodno zase skrbel za svoje Nagelno cvetje in sadje, kmetje pa še poduhati ne bodo smeli nagelčkov iz njegovega političnega vrta. On je zvest pristaš in somišljenik nemško-nacionalne stranke, ki gospodari v deželni zboru na stroške kmeta in zoper slovenskega kmeta — in tak bo tudi Nagele, če pride v državni zbor. On bo skrbel le zase, a skrb za kmeta in delavca mu bo deveta briga.

Govornik povdarja, da naš program sloni na narodni in verski podlagi dočim je program nasprotnikov nasproten kmečkemu programu, ker nasprotniki nemški nacionalci so za proč od Rima, so za svobodno brezversko šolo in so naši največji gospodarski in narodni nasprotniki. Zato bo slovenski kmet v velikovškem okraju volil kmeta Slovenca, ki pozna naše potrebe, naše razmere, ve, kje našega kmeta čevelj žuli — in tak kmet je vrl gospodar naš kandidat župan Jurij Rutar iz Šempetra pri Velikovcu. Kmetje volite dne 13. junija vsi Jurija Rutarja. (Burno pritrjevanje.)

Poduk Friciju Plešivčniku.

Ves zasopihan se oglasi nato Fricij Plešivčnik, kateri jih je očitno od social-

nih demokratov ki so istočasno zborovali v sosedni gostilni, dobil nekaj po grbi, ter pravi: »Kako pa ste klerikalci havžval, da ste kmetom 3 milijone zahažval.« Te besede so vzbudile med poslušalci velikansko razburjenje. Vsi so si bili namreč na jasnem, da je Fricij to bombo vrgel med zborovalce le s tem namenom, da bi kmete slepil, da bi kakor pravimo, v kalnem ribaril. A fantu se to ni posrečilo in je bil slednjič vesel, da je odšel z zdravimi udi s shoda. Najprej poduči predsednik Fricija, da se mora prositi za besedo, in da se sme govoriti le tedaj, če se komu beseda podeli. Po tem poduku da predsednik besedo Friciju in ga pozove, naj pove zborovalcem, kaj je njemu o centralni kasi znanega in koliko so slovenski kmetje in Slovenci sploh po kasi izgubili.

Friciju pa je srce zlezlo v hlače in je izjavil, da je njegova glavca tako puhla in prazna, da nima še kaj iz nje izprazniti, da torej ne more govoriti.

Nato pobije Fricija dr. Rožič tako temeljito da je Fricij zbežal počasi pod mizo, si »nabulal« pipo, pričel iz nje vleči in v oblakih dima preišljevat minljivost tega sveta. — Da, Fricij, kakor dim, tako se mora razpršiti nemškutarska nadoblast nad nami davkoplačevalci!

G. Lindl o Schumyju.

Kakor elektrika je vplivalo in pretreslo vse poslušalce, ko se oglasi k besedi g. Gregor Lindl iz Žvabeka in pove, kako je Šumi, nekdanj Slovenec, grdil na shodu v Pliberku svoje rodne brate. Ko govornik pove, da ga je prijatelj Metnic na tem zborovanju imenoval radi tega, ker je branil svoje brate: »Molčite, Vi kmetijska mrha!« se oglašijo med poslušalci razburjeni pfujklici.

Govornik vpraša Plešivčnikovega Fricija, ki je hotel centralno kaso spraviti s Slovenci v zvezo, kje je tistih 134.694 K, ki so se določile za koroške živinorejce? Fricij — molči.

Govornik prav dobro omeni, da ena oseba teh razmer čez noč sicer tudi ne bo mogla izpremeniti, da pa je potreben vsaj nekdo, ki na te pregrehe nasprotnikov vedno spominja, da se bodo nasprotniki vendar enkrat začeli sramovati svojih dejanj.

Predsednik da nato na glasovanje zaupnico kandidatu Rutarju, ki se sprejme z navdušenjem. Na poziv, naj vzdigne roko, kdor je proti, Plešivčnik sramežljivo v tla pogleda ter obdrži roko v žepu. To je povzročilo med zborovalci veliko prisrčnega smeha. Mogoče, da se Francej in Fricij še poboljšata in vrmeta v naročje svoje matere Slovenije!

Lažnjivec Šumi, kandidat lažnjive stranke v Črni in Možici.

Kakor je vsa nemškonacionalna stranka stranka hinavstva in laži, tako je tudi njen kandidat Šumi prava podoba hinavske priliznenosti, zavijanja in laži. Zato tudi razumemo, zakaj se je Šumi povsod tako skrival, da niti na predvečer niso vedeli za njegov shod drugega dne. Prišel je ponavadi celo ponoči in ponoči je odšel. **Bal se je resnice!** Bal se je ljudi, ki bi mu vrgli krinko z nemškutarskega obraza in ga pokazali v pravi luči; bal se je, da bi prišel kdo, ki bi razkril vso lažnjivost, s katero slepari pri nevednih slovenskih volilcih. Že to je največje hinavstvo, da je Šumi v Črni in Možici kot kandidat nemškonacionalne stranke, ki sovraži Slovence, kakor pes mačko, govoril — slovensko.

In ves njegov program je hinavski, vsi njegovi napadi na slovensko katoliško stranko in poslanca Grafenauerja iz trte izviti.

V Črni se je prvič pokazal javno seveda, ker so bili plačani socialdemokratski voditelji, da so mu ploskali, in to je drugo hinavstvo. Šumi je govoril izključno slovensko, pri njegovi mizi pa so sedeli sami strupeni sovražniki slovenske besede, ki so to pot znali dobro slovensko; tudi hinavstvo! In Šumi se je izdal za — Slovenca! On, ki ga objavljajo kot kandidata lutrovske »Freie Stimmen« in najnesramnejši list v slovenskem jeziku, »Štajerc«. Šumi, kandidat nemškonacionalnih uradnikov in

bogatašev je razvijal program za — kmeta in delavca. Zopet hinavščina!

Šumi je že pred dvanajsto uro zasedel z uradniki in črnskimi nemškutarji ter socialnimi demokrati dvorano in otvoril shod, čeravno je bil napovedan šele ob 12., da naši niso mogli zraven. Toda urednik Smodej se je preril skozi množico in je Šumiju za poštene ljudi seveda pošteno štrene zmešal.

Kakor hitro je začel gospod Smodej govoriti, je nastal v dvorani strašen hrup in vpitje. Že po prvih besedah gospoda Smodeja so nasprotniki čutili, da bo pri kraju z vso hlimbo, pri kraju s Šumijevimi lažmi. Zato so ga motili, vpili, zvižgali, tulili, pa govornik se ni dal motiti. Točko za točko Šumijevega programa je povzel, kolikor mu je pač dopustilo vpitje in dokazal na podlagi stenografičnih zapiskov iz državnega zbora, da se **Šumi lišpa z Grafenauerjevim perjem**, kakor z davkom na kapitaliste, z vojsko proti prevelikemu številu uradnikov itd. Šumi, je izvajal govornik, je proti velikemu številu uradnikov, ker je to slišal od Grafenauerja, s a m p a j e t u d i — u r a d n i k , celo kandidat uradnikov. Krog 700 milijonov stanejo v Avstriji uradniki, ki so povečini nemškonacionalni zagrizenci, ki razhujskajo naše ljudstvo in Šumi potem trdi, da hujskajo duhovniki. Šumi se je zelo zavzemal za socialno zavarovanje. Še predno je Šumi kaj o tem bral, so slovenski poslanci, predvsem dr. Krek, ta predlog obdelovali; tudi poslanec Grafenauer je bil v odseku in je pridno sodeloval. Šumi govori, da se bo potegoval za živinorejo; to govori vsak kandidat volilcem; naj pove raje, kam so djali nemški nacionalci 134.694 K, ki so jih dobili za povzdigo koroške živinoreje od države! In tako je šlo točko za točko med neznanjskim vriščem in žvižganjem nemških nacionalcev, oziroma nemškutarjev in — rdečih socijev. Govornik je moral skoraj po vsakem stavku prenehati. Bilo je namreč za oglušeti. Sociji so dvigali proti njemu pesti, govornik pa jim je začel pošteno brati levite. Zakaj se vendar tako zavzimate za tega-le Šumija, Vi, ki vpijete: doli s kapitalisti! Saj boste videli, da bodo vsi uradniki, ki Vas stiskajo, vsi kapitalisti in bogataši od prvega do zadnjega volili — Šumija. Slovenci smo reven narod, smo po veliki večini kmetje in delavci, in Vi, sinovi revnega slovenskega naroda ploskate sedaj kandidatu nemških kapitalistov v edinem slovenskem okraju in kličete »pfuj« kmetu in zastopniku revnih slovenskih kmetov in delavcev. Sram Vas bodi! To Vaše vpitje kaže, da sebi in svojim tovarišem lažete! In taki ste bili socialni demokratje vedno. Že leta 1909 ste volili pri ožjih volitvah kapitalista! Ves čas so nad govornikom vpili, klicali »Abzug« itd. in so mašili ušesa, ker niso mogli mirno poslušati svojih velikih grehov. Vest, vest! Eden je že stegnil roko po govorniku, pa samo oster pogled in eno vprašanje je strahopetneža ugnalo, da se je ponižno skril za drugega socija. Za hrbet govornika so se postavili trije škrici, pa jih je govornik takoj opazil in preprečil njihove namene. Zagromel je nad njimi: Šumi je tajil — to je že njegova navada — da bi leta 1907 bili v Železni Kapli nameravali nasprotniki političen umor zoper Grafenauerja in dr. Brejca. Kaj pa nameravate Vi morda tudi političen umor, zakaj ste se postavili za mene? In junakom je padlo srce v hlače. Tulili so in klicali »pfuj« svoji neumni pameti, govornik jim je pa povedal, zakaj. Resnice se bojite! Če ni res, kar govorim, me zavrnite z dokazi, ne pa s surovim vpitjem!

Tako so jih pekle besede govornika, da so zahtevali, naj se govorniku vzame beseda. Predsednik, nezmožen človek, ki ni znal ali morda ni hotel reda in miru, je dal na glasovanje, ali se pusti govorniku še govoriti ali ne. S terorizmom so hoteli preplašiti pametne ljudi, pa le ni šlo. Kakih dvanajst rok se je dvignilo za predlog. Glasovali so drugič tisti, ki so bili zasedli dvorano, zato, da govornik ne sme nadaljevati. Ker se mu je vzela beseda, je takoj pozval somišljenike na protishod v drugi gostilni, kjer je imel kakih 50 poslušalcev. Takoj po shodu se je peljal gospod Smodej za velikim farbarjem Šumijem v Možico. Tam je bil Šumi že manj nesramen

in bolj previden, ker je bilo manj socijev, zato pa več — naših vrlih mož, ki so na nekatere Šumijeve neslanosti delali krepke medklice. Ker je bila tukaj nevarnost za Šumija veliko večja, zato so gospodu Smodeju že takoj po prvih besedah vzeli besedo. Seveda je bilo to prej od nasprotnikov dogovorjeno, ker se bojijo gospoda Smodeja, kakor hudobec križa. Dejanjsko so ga skušali napasti, toda značajni in krepki slovenski kmetje so ga obkolili in Šumijevim pretepačem preprečili moralne namene. Gospod Smodej je sklical takoj protishod, ki je bil sijajno obiskan od vrlih, značajnih kmetov in poštenih delavcev. Gospod Smodej je ovrigel točko za točko Šumijevih laži, zavijan in podtkanj med živahnim ploskanjem, pritrjevanjem in mestoma bučnim smehom zborovalcev. Protishod je bil sijajen! Vsi navzoči so navdušeno obljubili, da bodo zastavili vse svoje moči za slovenskega kandidata Grafenauerja. Šumi torej s svojimi grdimi lažmi ni dosegel namena. Pribijemo pa, da so mu ploskali tudi v Možici rdečkarji, za kar seveda od Siterja ne bodo menda pohvaljeni. Neki Jožef Štefan, ki je bil prej hud rdečkar, je celo govoril za nemškonacionalno stranko, ker je postal malo — boljši delavec kakor drugi. Sram naj bo takega neznačajneža in Šumija, ki ima take pristaše!

Živio značajni Grafenauer!

Sitar socialdemokrat v Dobrlivasi!

Zadnji teden je bila cela Dobrlaves napopana s slovenskimi lepaki! Rdečkar Sitar je vabil kmete iz dobrlaveške občine na shod! Že zunaj v gozdu po drevesih je bilo vse belo od plakatov rdečkarjev. — Shod je bil, a bil je buren, in Sitar se je prepričal, da je v Dobrlivasi socialdemokracija že prej šla v hladni grob kot se je porodila!! Ob 3. uri popoldne se je v Cankarjevi dvorani nabralo okrog 80 do 90 mož različnih strank. Najmočnejša je bila Slovenska Ljudska Stranka! — Socialdemokratje so sicer revolucionarji, prekucuhi in zato strašno korajžni. A v Dobrlivasi jim je padlo srce v hlače! Sklicatelj shoda, neka prav mlada nezrela burja, je začel tako-le: »Prej kot začnemo, hočemo prebrati paragraf, da noben ne sme motiti shoda!« — Začne brati nemški! Burni medklici: Slovensko berite! Slovenci so tudi v Avstriji! Postave so tudi za Slovence! Nemško ne razumemo. — Nato je kandidat Sitar predstavil postavo v slovenščino! Mlada burja je potem rekla: Zdaj pa o d k l j u č i m z b o r o v a n j e ! — (Veseli medklici! Kaj odključite? Pod ključ hočete? Kakšen ključ?) in oddam besedo tov. Sitarju! (Burni klici: kdo je predsednik? Izvoliti ga je treba! — Volitev predsednika zahtevamo!) Mlada burja je dvignila roko in klicala: Postava! Postava! Jaz sklicatelj sem predsednik! (Burni ugovori: Odkod in kje? — Postava pravi: izvoliti se mora!) Nato je kandidat Sitar zagotovil, da dobijo tudi nasprotniki besedo! Nato je pustila S. L. S. govoriti Sitarju.

Sitar je nazunaj podoben kakemu prav komot gostilničarju! Precej dobro rejen in ima dober glas! Njegov govor je bil o samih milijonih. Toliko milijonov in tisočakov je našteval, da so se večinoma ljudem vse številke mešale.

Začel je naštevati grehe nemško-liberalne, narodne stranke! Udarci so padali za udarcem! Tu je Sitarju Slovenska Ljudska Stranka pritrjevala! — Ministri potrebujejo strašno denarja! Vse skupaj rabi Avstrija 2600 milijonov za vse stroške! Finančni minister in trgovski minister, železniški minister, vojaški minister itd, vsak rabi sto in sto milijonov! — Seveda rabi vlada denar, a ga ne sme vzeti pri malem obrtniku in delavcu! (Burni klici: Kaj pa s kmetom? Tam ga sme vzeti?) Sitar se je potem začel potegovati tudi za malega kmeta, a ni vedel odkod in kam! Davek se mora dati na karte, na premoženja, ne pa na vino, ne na žganje! Slovenska Ljudska Stranka je burno odobravalata to: vse to je nemškonacionalno gospodarstvo! Dol z nemškonacionalno kliko! Vlada je bila liberalna, je bila nemška, 10 nemških ministrov je bilo, samo 2 slovanska, zato so tako gospodarili! Živel! Slovani, ki so to vlado vrgli! — Tu je nemškonacionalni

stranki, ki je bila zbrana pri neki nizki mizi okrog učitelja, šlo slabo! Vse je šlo proti tej ljudstvu sovražni stranki! Od njih se nikdo ni oglasil! Bili so kot s kropom politični! Od neke svetilke dol nad njihovo mizo je visel Šumijev plakat. Bržkone so hoteli s tem pokazati, da bodo Slovenci dne 13. junija kandidata Šumija obesili na klin! Že tričetrt ure je govoril Sitar, a o svojem programu, kako on misli pomagati, ni bilo ne duha ne sluha! Pričakovali smo namreč, da bo povedal, kako bo socialna demokracija vse vojake odpravila, kako bo vse davke odpravila! Kako bodo ministrstva brez denarja ceste in železnice zidala. Ampak o tem niti besede! Kako socialna demokracija misli kmetom pomagati, kako dvigniti živinorejo, kako si misli vero in poduk v šoli, o vsem tem ni znil besedice! — Tudi o našem vrlem Grafenauerju, ki je nešteto krat vse to Slovincem povedal, kar je Sitar šele 1911 začel pripovedovati, je molčal kot grob! Pa tudi Bog ne daj, da bi se dotaknil katoliške vere ali našega Grafenauerja, burja ljudske nevolje bi ga bila odnesla.

Zabavljal je še čez penzionirane visoke uradnike in ministre! Dobro! Slovenci nimajo nič višjih uradnikov in ministrov nič! — Dobro bi tudi bilo, je menil Sitar, vpeljati zavarovanje za starost in onemoglost! Samo to je pozabil povedati, da so bili na Nemškem katoliški poslanci leta 1887 do 1890 prvi, ki so se za varstvo delavcev potegovali in socialni demokratje so bili proti tem zakonom! V Avstriji je bil dr. Lueger krščanski Nmec, tisti, ki je predlagal leta 1908, da naj državni zbor daruje 100 milijonov za ljudsko zavarovanje. In kdo pa se zdaj bolj poteguje za to kot dr. Krek, Slovenec? Ko so pristaši Slovenske Ljudske Stranke klicali, da vse, kar je Sitar govoril, velja za nemško-liberalno stranko, je Sitar rekel: On bi znal tudi drugače govoriti. Torej tu vidite: On zdaj tako zdaj pa tako govori! Strah ga je bilo! Drugače bi pač bil rad obrnil vse proti Grafenauerju, proti klerikalcem, ko bi nas ne bilo na shodu.

Čisto nepričakovano pa je potem Sitar ob koncu svojega govora vabil volilce, naj volijo socialnega demokrata! O socialni demokraciji, kaj ona hoče in kaj je doslej storila, ni povedal čisto nič. Ljudje so slišali, da gre strašno slabo na svetu, seveda to so vedli prej tudi že! Kaj pa bo potem Sitar kot edin jugoslovanski rdeči poslanec dosegel? Ali bo on cel svet z enim čudežem rešil? Slovenci bi morali biti strašni trapi, ko bi šli njemu na lim, ko bi ne pomenil Sitar za Slovence popolnoma nič. Vsi drugi slovenski poslanci so vendar pristaši Slovenske Ljudske Stranke! Mlada predsedniška burja je zdaj vstala, in strmitel napravila je jako smešen govor! — Brala je v največji naglici rdeče šlagarje! Bilo je bolj za predpust. Brala je mlada burja kot šolar bere. Volite nas! Pa nas volite! Pa mi smo ta pravi. Mi bomo vas osvobodili itd. Potem pa nakrat zavpije mlada burja: In zaključim shod! Nato burni prizori! Kje je Vaša svoboda! Dajte nam besedo! Zahtevamo besedo! To je surovo! Naši kmetje so se čudili, da se rdečkarji tako bojijo poslušati resnico! Nato je kandidat Sitar podelil besedo zastopniku slovenske krščanske stranke dr. Eherlichu. — Govornik je izvajal: Eno je treba pibiti: Vse stranke govorojo v slovenskem volilnem okraju slovensko. Ampak slovenska krščanska stranka to dela že 50 let! Zdaj šele so rdečkarji in tudi Šumi za nami pricapljali. Razmere, katere je kandidat Sitar naslikal, so deloma resnične: A ravno zato je slovanska opozicija vrgla to vlado! Zasluga, da je šel državni zbor, v katerem je neomejeno gospodovala nemškonacionalna stranka, gre edino le slovanski opoziciji, posebno pa Slovincem. Davek naj se vpelje na velika premoženja in na karte, ne pa na vino in ravno zato je naša slovenska opozicija pognala ministra Bilinskega, ker se on v davčni reformi ni upal lotiti velikega kapitala. Tri zvezde vodnice imajo koroški Slovenci: na gospodarskem polju hočejo imeti slovenskega kmeta, neodvisnega od tujega kapitala; v narodnem oziru hočejo ostati Slovenci, ne pa se ponemčiti, in vero svojo hočejo varovati. Ampak ravno te tri svetilke jim krade socialna demokracija! Kje

je, tako je zaklical govornik, Vaš kmečki program? Marks, ustanovitelj socialne demokracije je zapisal v svojem manifestu leta 1848., da se mora osebna last ljudem odvzeti, torej kmetom njihovo, kmetijo! Brez revolucije pa to, kakor Marks trdi, ne bo šlo! Kautsky je l. 1903. pisal: Kmete je treba prepričati, da so zgrubljeni, in da se jim pomagati ne da! — Nadalje je Sitar pomiloval male obrtnike: on te pravice nima; kajti Eldersch je leta 1901 na rdečem strankarskem shodu 1901 izustil besede: Drugi naj se ubijajo glave, kako pomagati mali obrti, mi ne! Mala obrt je pri socialni demokraciji na smrt obsojena! Socialni demokrat Ellenbogen je rekel v parlamentu: Mi zastopamo enostransko (samo) delavce. Torej kmetje, za Vas se pač Sitar še potegovati ne more. Kmet ima, tako nadaljuje dr. Ehrlich, svojo lastno zemljo, delavci je pa nimajo. (Klici: Tako je! Proč s socialno demokracijo!); temu kmetu pa hoče socialna demokracija domačo grudo odvzeti.

Glede narodnosti se pa zamoremo najmanj ogrevati za socialdemokrata. Prva glava socialdemokratov, Marks, je zapisal sramotne besede: Čehi in Slovenci so izumirajoče narodnosti; naravna in neizogibna usoda umirajočih narodov je, da se puste razdrobiti in izsesati po svojih močnejših sosedih. — Tako je sodil glavni vodja socialnih demokratov o nas. Glede vere je socialdemokratičen nauk temen in prav podoben motni vodi. Vera je zasebna stvar, pravijo; lažniki so! Marks je rekel: vera bo itak izginila. Po rdečkarjih je podobna vodi, ki se vedno spreminja in pretaka! Nič večnega! Nič Boga! Nebesa prepustijo socialdemokratje vrabcem! Mi pa ne!

Hinavsko pa je postopanje socialdemokratov posebno zato, ker danes tu na shodu vpijejo čez milijonarje tovarnarje, čez pivovarne itd. A leta 1907 so socialdemokratje volili kapitalista in brajarja Nagele leta proti slovenskemu kmetu Ellersdorferju in so pri tem še snedli v Beljaku naše glasove in svojo dano besedo. — L. 1909 so pri ožji volitvi izvolili proti kmetu Grafenauerju tovarnarja in mišjonarja Metnica. (Burni živio-klici na Grafenauerja so sledili.) Nato se je po nekaterih besedah kandidata Sitarja zaključil burni shod. Eno smo videli: Sitar pretirava, govori v številkah, tudi o neresničnih, obljubljuje vse, storiti ne more nič. Slovenci ostanemo pri našem Grafenauerju.

Skrivač s slabo vestjo v Nončivasi.

Kakor maček, tako tiho je prilezel kandidat Šumi dne 24. t. m. zvečer k Žipelnu v Nončivasi pri Pliberku, da bi tam priredil volilni shod. Komaj in komaj smo izvedeli zaňj, tako so ga skrivali. Prišlo je s Šumijem tudi nekaj pliberških purgarjev, njim na čelu seve neizogibni gosp. Metnitz. Pripejajali so seboj tudi nekaj hlapcev. Kmetov pristašev pa je bilo komaj za eno pest. Udeležilo se je shoda tudi nekaj naših vrlih Vogrjanov, ki so Šumiju med govorom krepko ugovarjali. Kmalu, ko je ta pričel svoj govor, se je spravil na poslanca Grafenauerja češ, da še v državnem zboru ničesar ni dosegel. Na ugovor nekega našega kmeta, da je nam Grafenauer ob času suše izposloval podporo, je hotel Šumi tudi to utajiti, rekoč, da je Grafenauer svoj tozadevni predlog stavil teden pozneje kakor pa poslanec Nagele, ker kaj pametnega ni znal povedati, zmirljal je seve tudi duhovnike, da politikujejo na prižnici in v spovednici. Veste Šumi! Dokler bodo svobodomiselci imeli na svojem programu razporoko in svobodno šolo, dokler bo vaša nemško-nacionalna stranka tako nesramno hujskala k odpadu od katoliške cerkve, k gibanju »proč od Rima«, dokler bodo vaši časniki, kakor n. pr. »Freie Stimmen« letos v postu, napadali in smešili spoved in druge cerkvene in verske naprave, tako dolgo bodo tudi duhovniki imeli dolžnost svariti ljudi celo raz prižnice pred takimi »prijatelji ljudstva« in svariti tudi v spovednici pred takimi proticerkvenimi časniki. Če, g. Šumi, tega ne umete, potem pojdite prej študirat logiko! — Šumi je tudi trdil, da so vstajo in grozo-

dejstva na Portugalskem provzročili duhovniki sami. Za poč't! Duhovniki vendar sami sebi ne bodo devali vrvi okrog vratu. S takimi »šlagerji« morete farbati pač samo največje gimpelne. Gosp. Šumi, zgodovine ste se morali v šoli pa presneto malo učiti. Kajti drugače bi morali vedeti, da so imeli Portugalsko od leta 1750. naprej, ko je postal Pombal državni tajnik, z malimi presledki do danes popolnoma prostozidarji in liberalci v svoji oblasti. Med vsemi državami so naprej (leta 1759.) na Portugalskem začeli preganjati, zapirati in celo mučiti jezuite. — Šumi je dolžil tudi Grafenauerja laži, ker trdi, da bi kmetje za izboljšanje hlevov in svinjakov dobili samo 2000 K podpore, in je rekel, da je kmetijska družba izdala na slovensko stran Koroške več tisočakov podpore. Predragi Šumi! Kmetijska družba in dežela pa vendar ni vseeno. Grafenauer se v svojih govorih kmetijske družbe niti dotaknil ni, ampak je šibal zgolj le slabo gospodarstvo deželnega zbora, oziroma odbora. Šumi, Vi torej zavijate in lažete! Sram Vas bodi! Da je Grafenauerjeva trditev nepobitna resnica, to vendar dokazuje deželni proračun črno na belem; čitajte ga vendar in potem govorite! — Napadal je Šumi tudi »Mir« češ, da grdo laže v njem, med drugim tudi glede njegovega shoda v Guštanju. Dotaknil se je tudi našega šolskega vprašanja rekoč, da so slovenske šole nepotrebne, ker otroci že itak od doma znajo slovenski; krepko mu je odvrnil neki vogrški kmet. »Čemu imajo pa potem Nemci nemške šole, saj tudi oni od doma znajo nemški,« nakar je Šumi umolknil. Take budalosti govori kandidat za državni zbor! Šumi, ali niste tudi Vi Slovenci? Ali se ne pravi to, pljuvati v svojo lastno skledo? Omenil je tudi afero Miklavčevev in je trdil, da je bil rajni Miklavč aretiran zato, ker je razgrajal. Šumi, to je nesramna laž! Župan Miklavč se je na kolodvoru v Celovcu obnašal popolnoma dostojno. On je bil sploh mirnega značaja in naravnost nesposoben za razsajenje. Ko je Šumiju na to trditev odgovoril neki vogrški kmet, rojen Kranjec, da tudi on ni dobil nekoč na slovensko zahtevo voznega listka, mu je Šumi odvrnil: »Zakaj se pa niste nemški učili?« Torej tak prijatelj slovenskega kmeta je Šumi! Takega Nemčurja od pete do glave naj mi volimo za svojega poslanca? Da, če hočemo biti izdajice svojega naroda. — Konečno je še rekel Šumi, da se pri volitvah sploh ne gre za narodnost, ampak le za boj med »črnimi in belimi«. Seveda se sedaj ob volitvah delajo nemški nacionalci prijatelje Slovincem, ker potrebujejo njih glasove, prej pa jih zapirajo, če zahtevajo na kolodvoru vozni listek v slovenskem jeziku.

Ko je Šumi končal, oglašil se je še neki protigovornik, a komaj je pričel govoriti, že so zagnali pliberški purgarji grozen krik, planili so na njega, ga bili s pestmi in pahnili pri durih na prosto. Tako znajo nemški kulturonomci! Podobni so na las starim, zakrknjenim farizejem, ki so si, če jim je Kristus povedal resnico v obraz, zamašili ušesa in začeli pobirati kamenje, da bi ga lučali vanj. Tako tudi naši nemški Naceljni ne morejo trpeti resnice, ker se bojijo, in namesto da bi mirno poslušali in stvarno odgovorili, pa ti dajo kar s pestmi čutiti svojo kulturo. Pribiti moramo še, da se je med temi suroveži najbolj odlikoval izvošček Eberwein, ki kaj rad za okrogle kronice vozi tudi duhovnike. Svetovali bi mu, da prihodnjič pribije k svojemu vozu tablico z napisom: »Tukaj se »ti črni« ne smejo voziti.«

Tako klaverno se je torej končal Šumijev shod v Nončivasi, Šumiju bolj v sramoto kot pa v čast. Pisecu teh vrst je rekel neki kmet: »Da ni sram Šumija, tako ponoči laziti okrog.« Da, sram vas bodi Šumi, da si ne upate nastopiti očitno, da kakor ponočnjaki za dekleti, lazite za volilci. Ali imate res tako slabo vest da svoja dejanja zakrivate v temno noč? Grafenauer gre nevstrašeno v sredo svojih najzagrizenejših sovražnikov, da se javno, očitno pomeri z njimi, vi pa zakrivate svoje shode, da zvemo o njih šele v zad-

njem trenutku. Zares, sram vas bodi! Če imate čisto vest in korajžo, tedaj pokažite se javno, naznanite prej javnosti svoje shode! Za kulisami je pač lahko zabavljati in predbacivati »Miru«, Grafenauerju in drugim laži, ko pa dotični, ki bi mogel vse to ovreči, ne more priti. Ali naj slovenski kmetje takega zajca, ki svoje shode iz strahu pred nasprotniki prireja ponoči, volijo za svojega poslanca? No, tako zabiti pa še vendar naši kmetje niso.

Volilni shodi v velikovškem okraju.

V nedeljo, dne 4. junija, po dopoldanski službi božji na **Djekšah**, popoldne pa na **Krčanjah**. Na kvaterno sredo, dne 7. junija, v **Velikovcu** ob 1. uri popoldne v »Narodnem domu«. Na kvaterno nedeljo, dne 11. junija, po dopoldanski božji službi v **Grebinju** v »Narodnem domu« (pri Hornerju), popoldne pa v **Vovbrah**. Govorniki pridejo iz Celovca in Velikovca. Na vsa zborovanja se vabijo tudi nasprotniki.

Strah v vseh kotih! Nemške nacionalce obhaja grozen strah, in strah je znamenje slabe vesti! Strahove vidijo v vsakem kotu, celo pred stanovanjem gospoda dr. Brejca. Odzdaj bodo stali tam noč in dan na straži in opazovali, kako stoji politično vreme na Koroškem. Tako mogočni so, pa se tako bojijo!

Dobrlavas. (Kako farbajo.) Kako zlobno in ostudno lovijo Šumi in njegovi podrepani naše volilce, nam kaže sedanje volilno gibanje. Kadar so ti ljudje v zavetju med svojimi zaslepljenci, udrihajo, psujejo in lažejo čez Grafenauerja, ker se jim ni treba bati teh zapeljanih sirot, ki v svoji popolni politični nevednosti kimajo in zvesto pritrjujejo. Če pa pridejo med naše volilce, se jim hlinijo ter pravijo, saj nimamo nič zoper Grafenauerja in tudi pritrđimo, da je on zmožen poslanec, samo to nam ni prav, da v naš volilni okraj sili, on se naj pusti v Ziljski dolini voliti. A tako!! **Kaj morda ti ljudje ne vedo, da je Šumi sam Ziljan, sin slovenskih starišev, ker je večidel svojega življenja doma na Zilici pri Podklostru preživel.** Pa tudi sedaj ni v našem, ampak v velikovškem volilnem okraju. Ker pa je naš volilni okraj v državnem deloma v deželnem zboru že toliko let tako vrlo zastopal naš Grafenauer, se nam potovalni učitelj Šumi v resnici usiljuje. Volilci, zavrnite odločno taka zavijanja in 13. junija mu pa pokažite z glasovnico v roki pot nazaj v Velikovec!

Šmarjeta v Rožu. (Volilni shod.)

V vrli Kramarjevi gostilni v Šmarjeti se je vršil na Vnebohod 25. t. m. jako dobro obiskan volilni shod, kateremu so prisostvovali tudi možje iz sosedne apaške župnije. Težko smo že čakali tega dneva, da vidimo zopet svojega požrtvovalnega in neumorno delujočega g. Grafenauerja in neutrudljivega g. dr. Brejca, naša pogumna in neustrašljiva prvoboritelja za svetinje krščansko in narodno čutečih koroških Slovincem. Predsednikom shoda je bil izvoljen velegledni g. Lučovnik p. d. Jančič iz Trebljenj, ki je pozdravil kandidata g. dr. Brejca in vse navzoče volilce, nakar je oddal besedo g. Grafenauerju. Gosp. govornik je nato v zanimivem in jedrnatem govoru razpravljajal o uspešnem delovanju »Slovenskega kluba« v državnem zboru in pojasnjeval, zakaj da imamo po tako kratkem času zopet volitve. Temu je kriva vlada, ki nam je kot grda mačeha obljubovala zlate gradove, dala pa samo klofute. In ker so bili naši poslanci sladkih obljub od strani vlade že siti, so zahtevali tudi tem obljubam odgovarjajoča dejstva. In ker nam vlada še ni hotela dati pravic, zato ji tudi naši poslanci niso dovolili 75 milijonskega posojila. Stopili so proti nji v obstrukcijo. In ker brez Slovanov ni bilo več mogoče vladati, zato se je razpustil državni zbor. Ljudstvo pa bo povzdignilo svoj glas, da si tudi naprej ne pusti teptati svojih pravic v prah. A tudi dežela ni vse, kar v njej nemško-nacionalno leze in gre, nam je kruta mačeha. Kmetijska družba, oziroma »Landeskulturrat« ne pozna koroških slovenskih kmetov in njihovih teženj, samo tupatam

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj utehajočem, oživiljajočem učinku. Dvanajstorica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajstorici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvaško).

jim vrže kakor psu oglodano kost. Razkril nam je g. Grafenauer na podlagi nepobitnih dejstev vse rane, katere nam je prizadelo nemško-nacionalna in pročodrimovska stranka v gospodarskem, političnem, narodnem in verskem oziru. Točno in sigurno je pobijal vse laži in obrekovanja, ki so naperjena proti njegovi osebi. Jasen pa je bil tudi njegov program, izražen v kratkih besedah: »Vse za vero, dom, cesarja« in s tem programom je stopil pred svoje volilce, kateri so tudi z burnim odobravanjem potrjevali njegov program in njegova izvajanja in mu izkazali popolno zaupanje. Nato je g. dr. Brejc v ognjevitem govoru pokazal na sadove pročodrimovskega in potujčujočega nemško-nacionalnega liberalizma. Osebe ne odločujejo več, ampak stranke. Zato se tudi vpraša, v kateri stranki je protikandidat Schumy. On je v oni stranki, v kateri je tudi dr. Angerer, ki je pročodrimovec, kateremu se že slinje cedijo po kulturnemu boju v Avstriji, ki hoče že na Koroškem »po portugalsko govoriti«, in kateri odobrava kandidaturu Schumyjevo. Prijatelj, povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem, kdo si. Ako je Schumy v brezverski stranki, tedaj tudi ni več daleč od »Portugala«. Zato ga katoliški Slovenci ne bodo volili. Schumy je tudi pri oni stranki, katera zapira naše poštene župane v ječo zaradi tega, ker se poslužuje svojih pravic. In gosp. Schumy se huduje celo nad gospodom Grafenauerjem, da je on kot poslanec slovenskega ljudstva v državnem zboru protestiral proti takim vnebovpijočim krivicam. Zato pa bodo tudi naši volilci temu svojemu »prijatelju« pokazali figo. Schumy je končno postavljen od stranke milijonarjev, onih graščakov, učiteljev in uradnikov, kateri nimajo srca za naše kmečko ljudstvo in ga le poznajo ob času volitev. Velik prepad je med njimi in našim ljudstvom, in tudi kak Schumy ga ne bo mogel premostiti. Liberalizem je ponižal naše kmečko ljudstvo v večjega tlačana, kakor je bil pred zemljiško odvezo. In k tej stranki uničujočega liberalizma pripada tudi Schumy, torej se ne more potegovati za kmete, kakor je obljuboval. Zato ga pa tudi naši kmetje ne morejo voliti. Tako resnični in prepričevalni so bili govori, da bi morali ogreti tudi vsakega omahljivca. Žal, da nasprotnikov ni prišlo. Na skrivnem in oddaleč so poslušali, sicer pa so se poskrili v svoje mišje luknje, pač ljudje, ki se boje luči in resnice. Mi pa smo bili navdušeni za svojega Grafenauerja, za svojega pravega prijatelja, izrekli mu popolno zaupanje in v velikem navdušenju obljubili, da bomo z listom v roki pokazali, kako ljubimo njega, svojo sv. vero, svojo rodno zemljo in širšo svojo domovino.

Šmarjeta pri Velikovcu. (Nageleta v shod.) Dne 25. maja je imel nemškonacionalni kandidat pri Lavreju volilni shod. Svoj govor je poldrugo uro sede pri mizi bral. Hvalil je najprej Bienertovo vlado, ki noče s Slovani paktirati, kakor pa prejšnje vlade, ki so izkazyvale pri letnih proračunih prebitke, sedanja vlada pa ima vedno primanjkljaj. Pa vkljub temu želi on za svojo osebo, da bi ta vlada še dolgo ostala na krmilu. Izvrstno nemškonacionalno gospodarstvo! Kaj ne? In zaslepljeni nemškutarji bodo volili takega poslanca! Dobro so ugovarjali gg. dr. Jesenko iz Celovca, domači župnik Dolinar in kanonik Dobrovc. Nasprotniki so se pri tej priliki obnašali po znani nemškutarški maniri. Ta nedisciplinirana (Nemci bi rekli v nasprotnem slučaju »Horde«, to je sodrga) se je vedla skrajno surovo. To dokazujejo izrazi: »Halt's Maul«, »Paffen«, »Wo hobts a Revolver?« Zlasti se je zadnji izraz večkrat slišal. Torej z revolverji agitirajo nemškutarji. Prav po portugalsko! Ali je g. Nageleta kandidat revolverjskih junakov! Dober tek! S svojo surovostjo se je izkazal tudi domači župan g. J. Rösch. V prvi vrsti pa sta se odlikovala domača učitelja. Pač ni čudež, da tudi učenci niso drugačni. Heil, nemškutarški kulturi! Slovenski volilci! Ne z re-

volverji v boj, ampak z glasovnico dne 13. junija za našega kandidata gospoda **Jurija Rutarja!**

Pliberk. (Šumijeve laži.) Sedaj je pa tudi že nam preveč. Ves Pliberk so strastni nemškutarški agitatorji oblepili z volilnimi plakati za kandidata Šumija. Pa še bi jim tega ne zamerili, naj imajo svoje pregrešno veselje; ko bi vsaj ti plakati tako nesramno lažnjivi ne bili. »Vsak po sebi druge sodi«, tega pregovora smo se spomnili, ko smo brali to kopico samih laži. Nemškonacionalna stranka pač po sebi nas sodi. Časten ta način boja proti drugi stranki seveda ni, a kje so oni v časti in dostojnosti za nami! Beli dan so zagledali ti plakati tam, kot pa zloglasni »Štajerc«. Zato so pa tudi ravno toliko vredni, kakor »Štajerc«. Gospod Šumi, zdaj vidimo, da smo Vas predobro sodili; ne zamerite nam tega, zdaj Vas šele poznamo, le to Vas še prosimo, da se nam tako strašansko ne usiljete! Dobro blago se vendar samo hvali. Radi zadnjih »Šumijevih« shodov tu pri nas bi pa še dobro bilo z nekaterimi našimi pliberškimi nemškutarji govoriti. Hudo se zanesete na našo potrpežljivost, a vendar nimate najmanj vzroka tako nastopati proti nam, le malo premislite. Pretepati ste začeli naše ljudi! Pazite, da ne bomo začeli tepsti tudi mi! Pa vzeli bomo drugo šibo, ki ne bo padala po vaših hrbtih, ampak po vaših žepih. Ste že pozabili, od čigavega denarja se pitate?! Pošteni meščani naj nas pa napačno ne razumejo! — Več volilcev.

Velikovški okraj. (Zakaj ne bomo volili Nageleta?) Zadnjič smo pod tem naslovom povdarjali, da iz verskega stališča nikakor ne moremo voliti kandidata, ki ga je postavila nemško-freisinovska in lutrovska stranka. Kristus je rekel: »Kdor ni z menoj, je zopet mene.« Nemško-freisinovska stranka namreč naravnost deluje zoper pravo Kristusovo cerkev, ko z vsemi močmi napeljuje katoličane k verskemu odpadu, torej proč od Kristusa. — Slovenci pa tudi iz narodnega in gospodarskega stališča ne moremo voliti gosp. Nageleta, ker ga kandidira stranka, ki hoče slovenskega kmeta pregnati z njegove rodne zemlje. To nam dokazuje stoletna zgodovina; to nam dokazuje nemško-lutrovska družstvo »Südmark«. Večalimanj je bralcem »Mira« že znano, kako kupuje to družstvo slovenska posestva in tam potem naseljuje protestantske Nemce. Torej za Slovence ni več prostora pod streho, pod katero je tekla njegova zibelka, v kateri je slišal prve besede svoje matere, ni več prostora na grudi, katero so branili naši predniki s svojo hrabrostjo pred krutimi Turki in jo ohranili nam. Sedaj nam hočejo vzeti to zemljo drugi Turki, ki pa ne prihajajo v deželo več od vzhoda, ampak od severa. Dokazov za to imamo dovolj. V Št. Ilju na Spodnjem Štajerskem je »Südmarka« kupila samo v eni občini že okoli 30 slovenskih posestev in tam naselila večidel lutrovske posestnike. In kjer je nekaj obdeloval Slovenec svoje polje in vinograde, tam se sedaj šopiri nemški luteranizem. Pa ni nam treba iskati na Štajerskem dokazov za naše trditve; imamo jih dovolj na Koroškem in tudi posebno še v velikovškem okraju. Lutrovska »Südmarka« podpira v Velikovcu in okolici nemške obrtnike, ki pa prav radi sprejemajo tudi slovenske kronice, saj bi drugače živeti ne mogli. »Südmarkin« potovalni učitelj J. Hoyer je sam rekel na zborovanju v M. Enzersdorfu dne 22. marca 1910 sledeče: »Tako smo po svojem obrambnem (?) delu zopet pridobili za naše (nemško) ljudstvo — Grebinj na Koroškem, kakor se je sploh vsled delovanja »Südmarke« nemštvo na Koroškem pomnožilo za tri odstotke, na Štajerskem pa za en odstotek.« Ali je grebinjska občina nemška? Ali se pravi braniti nemštvo, če »Südmarka« sama priznava, da se je nemštvo na Koroškem pomnožilo za tri odstotke? To se vendar pravi, posegati po tujem, t. j. slovenskem pose-

stvu. Dokazano je tudi, da je »Südmarka« dala denar tudi za zadnje ljudsko štetje, da bi se našelo več Nemcev (?). Z nemškim lutrovskim in roparskim društvom »Südmarko« je nemško-feisinska stranka v najožji zvezi. In ta protislovenska stranka je postavila v našem okraju za kandidata gospoda Nageleta. Ako bi ta bil tudi najboljši človek, vendar mora vedno tako delovati, kakor je program freisinovske stranke, namreč za razširjanje in pomnoževanje Nemcev na račun Slovencev. Slovenec tedaj nikdar ne more in ne sme voliti nemškonacionalnega kandidata, ako hoče ostati na svoji rodni zemlji. Naš kandidat je slovenski kmet, gosp. **Juri Rutar**, posestnik in župan v Št. Petru. Edino le temu bomo oddali dne 13. junija svoje glasove. In če so naši agrarci zares pravi agrarci, ne pa nova firma nemškutarške stranke, morajo tudi voliti našega kandidata, ne pa meščana in karteliranega pivovarjarja.

Velikovec. (Volilni shod pri Raku na Ruštatu.) Zadnje nedelje, dne 28. maja, se je vršil shod volilcev v gostilni pri Raku, ki je bil posebno interesanten radi tega, ker se ga je udeležilo tudi veliko nasprotnikov, med njimi tudi važenberški župan g. Jakob Rösch. Govorila sta gg. J. Čarf o vzrokih razpusta državnega zbora in J. Dobrovc, ki je povdarjal, da naša stranka iz verskega, narodnega, gospodarskega in patrijotičnega stališča ne more voliti nasprotnega kandidata. Od nasprotnikov so se oglasili k besedi nadučitelj Skorčič iz Možice, Šašel iz Tinj in župan, katerim sta krepko odgovarjala Čarf in Dobrovc in jih ugnala v kozji rog. K sklepu se je z večino zborovalcev sprejela resolucija, voliti našega kandidata gospoda **Jurija Rutarja.**

Št. Tomaž. (Volilni shod.) V nedeljo, dne 22. majnika, se je vršil v prostorih našega izobraževalnega društva volilni shod. Gospod predsednik izobraževalnega društva je došle pozdravil in dal besedo slovenskemu kandidatu g. msgr. Podgorcu. Govornik je razlagal vzroke, zakaj je bil državni zbor sedaj razpuščen: Vlada ni mogla s sedanjimi strankami vladati; stranke pa niso hotele sodelovati z vlado, ker se je ta popolnoma udala Nemcem. V pretežno slovanski državi se mora dati tudi Slovanom v vladi primerno zastopstvo, zdaj pa je bilo izmed dvanajstih ministrov devet Nemcev. Ministri so cesarjevi svetovalci, teh hočemo tudi mi imeti in se smejemo, če nam Nemci očitajo, da žele naši poslanci ministrske »frake«. Mi ne želimo ministrskih »frakov«, hočemo pa, da se za naše ljudi tudi kaj stori in zato potrebujemo ministrov za naše stranke in ker je Slovanov v državnem zboru več kakor Nemcev, ne pripustimo, da bodo Nemci imeli devet ministrov, mi pa dva ali konečno nobenega. Nemci hočejo nam očitati, da delamo »nacionalštrik«, narodni prepir! Kdo pa je dal slovenskega župana v Celovcu zapreti, ker je zahteval vozni listek v slovenskem jeziku? Slovenci imajo pravico zahtevati, da bodo sodniki in drugi uradniki razumeli njihov jezik. Zdaj so si pa ti gospodje naenkrat izmislili, da je Celovec »nemško« mesto. Tu povsod naokoli pa so sami Slovenci in mi pravimo, da mora gospoda zadnjemu beraču, ki hoče plačati svoj vozni listek, pošteno postreči, tembolj posestnikom, ki plačujejo davke. Tu nismo mi delali »štrita«, delali so ga drugi, in ti drugi bodo morali odnehati, uradniki in vsi drugi naj storijo postavno svojo dolžnost, pa bo vse dobro!

Gospod govornik razlagal je potem, kako so Nemci pri volilni reformi raztrgali Slovence in jih povsod nekaj pridejali Nemcem. Sedaj Slovenci n. pr. v celovski okolici ne morejo zmagati; a vendar morajo iti vsi do zadnjega voliti. Po prvi volitvi bo druga ožja in potem bomo zmagali tudi mi, to se pravi, zmagala bo stranka, kateri se bodo pridružili Slovenci in tako se bo morebiti godilo po celi deželi. Nemški liberalci bodo morebiti kmalu izprevideli, da so z volilno

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega : Francka :“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v vsakem gospodinjstvu.

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Od vsakega zaboja plača podjetje 20 v. v društvene narodne namene, kamor naročnik določi.

razdelitvijo napravili največjo neumnost. Slovenci so zdaj dolžni strogo ubogati, kar se jim bo reklo; pokazati morajo svojo moč in tako se bo doseglo kar želimo, da se volilni okraji v doglednem času drugače razdelijo.

Vsled te razdelitve nastopajo zdaj trije, ali celo štirje kandidati. Zakaj pa Slovenci ne morejo biti zadovoljni z Lučovnikom? Svoj čas je Lučovnik agitiral menda za župnika Českija, ki je bil od škofa odstavljen. Verni ljudje so s povzdignjenimi rokami prosili, dajte tega stran, liberalci v Celovcu pa so zanj nabrali denar in so za njega proti škofu agitirali. Čudno, da jih ni bilo sram. Lučovnik nastopa kot liberalni agrarec. On v državnem zboru ne bo sam, marveč član nemškoliberalne stranke. V ti stranki so večinoma nemški profesorji in višji uradniki, so zastopniki mest in industrijskih krajev. Ena stranka pa ne more zastopati mestno ljudstvo in kmetov obenem, to ne gre vkup; in da to ne gre vkup, že glasno naznanjajo liberalci sami. Kaj pa tedaj še hoče agrarec v liberalni stranki? Liberalna stranka obstoji po svoji večini iz liberalnih profesorjev, doktorjev, uradnikov in raznih mestnih zastopnikov, ki morajo skrbeti, da dobe mesta poceni svoj življenjski kruh in meso. Kmečki poslanci pa mora zastopati nasprotno. Zato ne pomaga nič, da je kdo agrarec, marveč vpraša se, kaj je njegova stranka, ali bo zastopala agrarne koristi, ali ne? Govornik je konečno še pojasnjeval nesrečo pri nemški »Central-kassi« in potem govoril o pomoči, ki so jo baje ponujali nemški liberalci. Kriva sta Weiß in Kayser, krivi, še bolj krivi pa so tisti izvedenci-nemški uradniki, ki so tema dvema dajali svoje nasvete in delali ocene (Gutachten). Ako kdo kupi, četudi s tujim denarjem posestvo, ki je sigurno tudi denarno vredno, recimo kak gozd, hišo v mestu itd., to ni nič hudega. V tem slučaju pa so izvedenci cenili rudokop na šest milijonov, 10 milijonov, v resnici pa je pol milijona vreden. Krivda menda zadene tudi tistega, ki je napravil navidezne vložne knjžice in tudi je bil liberalni nemški župan v Celovcu! Kaj pa, da se potem le duhovnike napada, le njim očita ta stvar? Razpravi so poslušalci z zanimanjem sledili. Temeljita pojasnila bodo našim volilcem omogočila, odločno zavrniti napade liberalne nemškutarije.

Obirsko. (Volilni shod pri Županu.) V torek, 23. t. m. ob 11. uri dopoldne se je vršil dobro obiskan shod na Obirskem. Prišli so možje volilci celo iz Kort in drugih daljnih krajev. Tudi ženske so se udeležile shoda v obilnem številu. Shod je v imenu »Osrednjega volilnega odbora« otvoril dr. Rožič, predlagal za predsednika zborovanju domačega gosp. provizorja Tonjka, zapisnikar je bil g. kaplan Žel iz Zelezne Kaple. Provizor Tonjko prevzema predsedstvo ter prisrčno pozdravi mnogobrojno množico, nakar govori dr. Rožič o zgodovini, nastanku in pomenu državnega zbora. Govornik je zbranim poljudno razložil, kolike važnosti je za kmete državna zbornica in dobri kmečki poslanci, ki imajo nalogo, da v državnem zboru predlagajo postavne, ki so v korist ljudstva. Navduševal je vse navzoče za gospodarsko in društveno organizacijo, ki je dandanes tako krvavo potrebna za kmečki stan. Zbrano ljudstvo je z napeto pozornostjo sledilo poučnemu govoru dr. Rožiča. Navduševala sta zbrano ljudstvo tudi gospoda provizor Tonjko in kaplan Žel ter se je z navdušenjem sprejela kandidatura posl. Grafenauerja. Volilci so obljubili, da bodo šli vsi kot en mož 13. junija na volišče ter oddali svoje glasove za Grafenauerja. En volilec iz Kort je obljubil, da bo še svojega starega deda, ki ne more več hoditi, peljal sam na volišče. Tako je prav! To je prava zavednost in navdušenost za našo sveto stvar. Shod je položil tudi prvi temelj za novo izobraževalno društvo na Obirskem, ki se bo še letos ustanovilo. Bog živi vrle Obirčane in Korčane!

Dnevne novice in dopisi.

Mladiški kurz se vrši na binkoštni ponedeljek v Šent Rupertu pri Velikovcu. Ob pol deseti uri je slovesna sveta maša in pridiga. Ob pol enajsti uri se začne shod v telovadnici v šentrupertske narodne šole. Nastopili bodo trije govorniki. Snovgovorov se naznani posameznim društvom pismeno. Vsa dosedanja društva so dolžna, vsaj pet do deset zastopnikov poslati. — Slov. kršč. soc. zveza.

Slovensko katehetsko društvo vabi na svoj mesečni sestanek s praktično katehezo v sredo, dne 31. t. m. popoldne v Kapli na Dravi.

Igra »Miklova Zala«, ki jo je slovensko krščanskosocialno društvo v nedeljo, dne 28. maja, vdrugič priredilo, je zopet jako dobro izpadla. Igralo se je dobro in točno. Občinstvo je bilo zadovoljno in je ploskalo in »živio« klicalo našim vrlim igralcem. V dvorani je bilo 400 do 500 oseb. Obisk je bil ravno prav, da nismo sedeli in stali tako natlačeni kot zadnjič. Sveta dolžnost pa nam je pri tej priložnosti, se zahvaliti slikarju g. Trpinu iz Ljubljane. On nam je naslikal oder. Delal je štiri mesece neumorno in z veliko spretnostjo. Pri tem moramo povdarjati, da so njegove cene zmerne in da je njegovo delo pošteno in zanesljivo. A on nam je tudi sploh šel pri različnih stvareh na roko. Priporočamo g. Trpina kot slovenskega, krščanskega moža, kot zvestega pristaše Slovenske Ljudske Stranke vsem našim društvom. Kadarkoli potrebujete kake nasvete glede odrov, obrnite se naravnost na g. Trpina, slikarja v Ljubljani.

Veliki romarski vlak na Sveto goro. Slovenska krščanskosocialna zveza priredi dne 1. julija veliki romarski vlak na Sveto goro s sledečim sporedom: Vlak se odpelje iz Celovca dne 1. julija ob 11. uri 20 minut in pride v Gorico ob 3. uri 24 minut. Potem gremo skupno od Gorice na Sveto goro peš. Drugi dan, 2. julija (nedelja) se vrnemo v Gorico ter se odpeljemo iz Gorice ob 2. uri 55 minut ter pridemo v Celovec ob 7. uri 9 minut na večer. Tega romanja se morejo udeležiti ženske in moški. Posebno pričakujemo veliko udeležbo iz celovške okolice in iz Podjune. Cena je za vsako osebo 12 K (za vožnjo, za večerjo na Sveti gori, za prenočišče, za zajutrek in za kosilo). Brez prenočišča in hrane se karte ne dajo. Častito duhovščino pa prosimo, da ljudstvu naznani to romanje iz prižnic. Udeleženci naj se zglasijo pri čč. duhovščini in naj vplačujejo vsak po 12 K. Do 20. junija je čas se prijaviti.

Vsaka slovenska gospodinja, ki hoče napraviti res dobro kavo, naj vzame Kolinško kavino primes v korist obmejnim Slovincem inlahko je prepričana, da bo napravila z njo izvrstno kavo. Vsaka škatljica te kavine primesi mora imeti napis »V korist obmejnim Slovincem« in pritisnjen pečat »Slovenske Straže«.

Prevalje. (Nova lumparija našega slavnega županstva.) Na občinski deski je bilo nabito, da traja čas za reklamacije od 26. aprila do vštveši 10. maja. Vložili smo še 10. maja, torej pravočasno, nekaj reklamacij, a so bile vse od c. kr. okr. glavarstva odbite, češ da je reklamacijski rok potekel 7. maja. Kako ogorčenega se je delal župan, zvrčal je vso krivdo na okr. glavarstvo, tam da mora biti pomota. V resnici pa je pomota le pri županstvu, kakor je to samoobsebi umevno pri takem občinskem predstojniku, kot je Pristov. Stvar pa je taka: Občina je poročala na okrajno glavarstvo, da se je začel čas za reklamacije že 23. aprila, seveda bi po tem računu potekel 7. maja. Ali se ne pravi to ljudji za nos voditi? Na občinskem razglasu stoji, da se reklamira lahko do 10. maja; pa si je mislil »modri« župan: Le reklamirajte kakor se vam poljubi, tudi priporočam reklamacije, saj so tako brezuspešne, ker jih bo okrajno glavarstvo tako zavrnilo. — Ne vem, kateri izraz bi bil dovolj krepek za tako lumparijo. S takimi sredstvi delajo nemčurji, da bi

zmagali! Udeležen je tudi nadučitelj Jurkovič. Proč s takimi lažnjivimi nemškutarji in celo njihovo nečedno družbo, — dne 13. junija pa pokažimo, da nočemo s takimi imeti nobene skupnosti, ampak da smo za odkritost, možatost in poštenost, zaradi tega bomo volili našega moža Franca Grafenauerja!

Št. Lipuš pri Dobrlivasi. (Novlestelec) v čistem renesančnem slogu nam je napravil celovški pasar g. Albin Klešnik. Za primeroma nizko ceno — 180 K — je delo zelo dobro. Prav veseli smo novega cerkvenega krasa; dobrotnikom: Bog plačaj!

Šmarjeta nad Pliberkom. (Naš »slovenski« učitelj.) Leta 1904 smo ustanovili v naši prijazni Šmarjeti slovensko šolo; dobili smo učitelja po imenu Sebastiana. Res, ustanovili smo slovensko šolo, dobili pa pravega nemškutarja za učitelja. Učitelj Sebastian je seveda zmiraj le nemške poslance volil. Tudi v šoli je bil malo pretrd. Kolikokrat so hodili stariši in učitelj zavoljo otrok po sodnijskih potih. Zdaj hvala Bogu bo šel menda v kratkem času oznanjevat svoj evangelij v Srednjovas k Gorenčam.

Cerkvene vesti.

Niže redove podeli na binkoštni ponedeljek ob 7. uri zjutraj v bogoslovski kapelici prevzv. knezoškof več gospodom bogoslovcem.

V mašnike posvečeni bodo letos sledeči gg. bogoslovci: Iz IV. letnika: Janez K. Braun iz Obermünchen na Bavarskem; Karel Fellner iz Dunaja; Ferdinand Gindele iz Fronhofen na Virtemberškem; Anton Intihar iz Javorja na Kranjskem; Albert Müller iz Obersäckingen na Badenskem; Alojzij Nagelschmied iz Lipaljevsi. — Iz III. letnika: Janez Kienberger iz Schiefing v Labudski dolini; Fr. Krašna iz Trbiža; Mihael Kusterle iz Celovca; Janez Lamprecht sen. iz Mauthen; Telesfor Maier iz Fragant; Alojzij Vauti iz Šmihela pri Pliberku; Blaž Wölfel iz Štebna v Podjuni. — Razprto tiskani so Slovenci.

»Slovenska Straža«. Pričelo se je živahno nabiranje starih pisemskih znamk, starega denarja, starih pisalnih peres, zamaškov steklenic, čokoladnega papirja in odrezkov od cigar. Slovenci in Slovenke po Koroškem: žrtvujte tudi Vi nekoliko časa nabiranju enega izmed tu označenih predmetov ter pošljite le v večji množini nabrano v prid »Slov. Straže« na spodaj naznačeni naslov. — Znamk nabralo se je do danes 1.231.023; zbirka pa naj obsega veliko več; torej na delo vsi in vse, katerim je na tem, da čimpreje izpolnimo drugi milijon znamk. — Darilo, razpisano na zadnjo znamko prvega milijona — lep kip — je prejela po »Slovenski Straži« gdčna. M. Štokelj v Trstu. V prihodnje dobi nagrado že pošiljatelj polmilijske znamke. — Vsi cenjeni gospodi in gospodične nabiralke, zlasti pa gg. uradniki in šolska mladina, se prosijo, da bi vnaprej hranili in zbirali že rabljena pisalna peresa ter iste le v večjih množinah pošiljali v prid »Slovenske Straže« na glavnega znamkarja. — Dobrodošel je tudi star denar, ki se še v marsikateri kmečki hiši nahaja. Dekleta, fantje, poglejte malo po starih dednih skrinjah, morda najdete kaj takega blaga, ki ga že zob časa razjeda in uničuje, a »Slovenski Straži« bi bil koristen, ko bi se nabrala večja zbirka. Dobra je vsaka kovina, tudi papirnati denar; ne škodi tudi, če je rjav in razjeden. — Rodoljubi! Spomnite se ob vsaki priliki na veliko domoljubno delo »Slovenske Straže«, ne zabite je pri raznih prireditvah, prijateljskih sestankih, svatovščinah, spomnite se je zlasti v oporokah, ker le na ta način ji bo mogoče stati na straži in braniti od narodnih in verskih nasprotnikov ogroženo slovensko zemljo in njen govor; kajti nemška marka nam jo trga kos za kosom in izpreminja v nemško-protestantske kolonije. Glejte, koliko slovenske dece pohaja v šulferajnske šole in

Zahtevajte in kupujte pri
vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane
:: najboljše ::

Glavna zaloga pri tvrdki IVAN PERDAN v LJUBLJANI

otroške vrtce, ki z vso vnemo trgajo iz otroških src domovinski čut in jo uče sovražiti jezik svojih dedov. Vroč boj nam še napovedujejo, a »Slovenska Straža« je preslabo oborožena biti kos vsem napadom, ne more uslišati vseh klicev na pomoč. Zatorej še enkrat: »Za jezik naš in zemljo sveto, srce sleherno naj bilo vneto!« — Srčna hvala vsem nabiralcem! Nabirajte še dalje čokoladni papir, star denar, stara peresa in pišemske znamke vsake vrste, starosti in države. Pošiljajte vse to naravnost na naslov: Lavoslav Puhar, tipograf, Spod. Šiška pri Ljubljani.

Kmečka hiša

v Metlovi, okraj Dobrlavas, je poceni naprodaj. Pri hiši je 49 oralov zemljišča. Poslopje je zidano in v bližini železn. postaje Metlova. Cena brez gospodarskih potrebščin 12.000 kron. Pojasnila daje gosp. Josip Škof pd. Perušič v Metlovi, pošta Sinčavas na Koroškem.

Vino!

100 hektolitrov naravnega belega in rdečega vina imam naprodaj. Cene od 52 do 60 vin. liter. IVAN OGRIN, št. IIj, pošta Velenje, Štajersko.

Važno za vsakega cenjen. čitatelja!

Najbolje renomirana podpisana tvrdka je že začela s poletno priložnostno razprodajo in slede zares senzacionalno vredne ponudbe. Krasne 100 cm široke čipkaste zavese prej 95 h, sedaj 58, zelo fine prej K 1-50, sedaj 85 h. Lepa poletna flanelna odeja prej K 3-10, sedaj K 4-50. Ena partija kimonobluz, mikavna novost, prej K 5-50, sedaj K 3-30. Priljubljeni Roseggerjevi jopiči, rdeči ali zeleni, za dečke K 2-30, za gospode K 3-20. Trpežni narejeni čevlji z močnimi podplati, celi iz usnja, prej K 3-50, sedaj K 1-90, še boljši K 3-—. Priljubljene fantazija-srajce z vezanim sedlom za ženske, prej K 2-90, sedaj K 1-65. Poletne Herkules-nogavice, črne ali rjave, prej 70 h, sedaj 50 h. Lepi pralni spodnji jopiči z volantom, pristinobarvni prej K 4-50, sedaj K 2-20. Priljubljeni svilnati modrotiski, samo srčkani vzorci prej 80 h, sedaj 50 h. Lepi žepni robci, barvani ali beli z atlasovim robom, prej pol tucata K 1-90, sedaj K 1-15. Priljubljeni ženski pas „Edith“, črn ali barvan, prej K 1-90, sedaj 70 h, enak iz svile K 1-30. Najboljši čevlji za gospode in gospe prej K 17-—, sedaj K 10-50. Pol tucata najboljših poletnih nogavic v vsaki poljubni barvi, namesto K 4-— sedaj K 2-50. Svileni robci za na glavo, mične barve, prej K 7-50, sedaj K 4-20, v polsvilni K 2-20. Krasne buretne garniture, sestojče iz dveh posteljnih in enega namiznega prta, prej K 16-50, sedaj K 10-80. Lepe kupovalne torbe, trde, z okroglim držajem, 14 palcev K 1-—, 15 palcev K 1-20, 16 palcev K 1-40, neuničljive. Krasni robci za na glavo prej 90 h, sedaj 55 h.

Kaufhaus zur Südbahn Gradec, Annenstraße št. 68.

Neugajajoče se sprejme nazaj, na željo se povrne tudi denar. Tudi najmanjše naročilo se vestno postreže. Naročila nad 20 K se odpošljajo franco po celi državi. Ilustrovani ceniki brezplačno.

Hranilnica in posojilnica v Sinčavasi

ima svoj

redni občni zbor

na Binkoštni ponedeljek, dne 5. junija 1911, ob 8. uri
zjutraj v „Narodnem domu“ v Dobrlivasi.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo o delovanju posojilnice, potrjenje računskega zaključka za leto 1910.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.

Ako bi ob osmih občni zbor ne bil sklepčen, se vrši uro pozneje občni zbor ravno tam, ki je sklepčen pri vsakem številu zastopanih deležev.

Odbor.

Kupujte narodni kolek!!

Prosim
za obilen
obisk.

J. B. HAFNER

trgovec z železnino
„Pri zlati kosi“ v Celovcu
Paradeisergasse št. 3, zraven gostilne „Tiger“

priporoča veliko zalogo vsakovrstne železnine, hišno in kuhinjsko orodje, sloveče Bistriške kose, srpe, osla (kamenja), motike, žage, pile, trpežno pozlačene nagrobne križe itd. Vse po najnižjih cenah.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Lastnik: IVAN MILLONIG.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vziđa.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8-— za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10-— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.